

په کاربو هایدريتونو کې د مونو سکرایډونو ساختماني جوړښتونه

نوماند پوهنيار محمد هاشمي

د طب پوهنځي استاد

0707210465

Mg.hashami2010@gmail.com

لنډيز

کاربو هایدريتونه تقريباً د اتلسمې پېړۍ له پيل څخه تر مطالعې لاندې نيول سوي دي. چې د اتلسمې پېړۍ تر آخري لسيزې پورې ئې مختلف ساختانونه پېژندل سوي دي. هر ساختان ئې د مرکب خاص کيمياوي خواص څرگندوي. د کاربو هایدريتونو ساختانونه د دې مرکبونو د ښه پېژندنې له پاره لومړنی مهم پړاو دی. د ساختانونو په پېژندلو سره د کاربو هایدريتونو مختلف ډولونه يو له بل سره توپيرونه لري، سو، همدارنگه د کاربو هایدريتونو ساختانونه او مهم مصنوعي مرکبونه چې په صنعت او طبابت کې زيات ارزښت لري، په کاربو هایدريتونو کې د مونو سکرایډونو ساختانونه په مختلفو وختو کې د مختلفو اشخاصو له خوا پېژندل سوي دي. چې بد بختانه په پښتو ژبه په دې اړه کره او فهمېدونکي معلومات شتون نه لري. په همدې منظور مي و غوښتل يوه کتابتوني څېړنه وکړم، تر څو پښتو ژبه د دې معلوماتو په خپرولو سره لا غني کړم. د کاربو هایدريتونه ساده مرکبونه يعني مونو سکرایډونه ځنځيري او کرټيز جوړښتونه لري، ځنځيري جوړښتونه ئې د ايميل فيشر له خوا او کرټيز جوړښتونه ئې د هاورد له خوا پېژندل سوي دي. د کاربو هایدريتونو کرټيز او ځنځيري جوړښتونه همېشه تعادل رامنځ ته کوي، په دې معنا چې د کاربو هایدريتونو د ډېر او لږ مقدار تر منځ د دوی د جوړښتونو په نسبت کې کوم تغير نه ليدل کېږي او که د ډېر لږ وخت له پاره هم توپير وليدل سي، همزمانه ئې نسبت برابرېږي. کاربو هایدريتونه په طبيعت کې شتون لري، د طبيعي سرچينو څخه په اسانۍ سره لاسته راوړل کېږي. خو يو شمېر کاربو هایدريتونه په لابراتوار کې په مصنوعي ډول هم لاسته راځي؛ د بيلگې په توگه ويلای سو لکه اسپارټم، سکارلوز، اسوسلفيم، پوتاشيم او داسې نور چې د نړۍ د صنعت او اقتصاد د پرمختگ سبب گرځيدلي دي.

کلیدي کلمې: کاربو هایدريتونه، فورانوزونه، پيرانوزونه، مصنوعي قندونه

پېژندنه

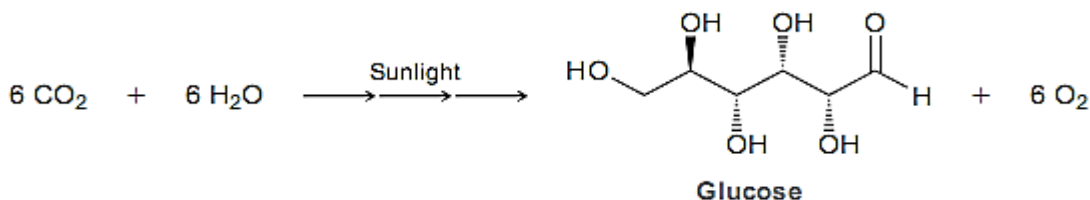
د کایناتو ستر لایزال خالق تعالیٰ بشریت ته د ژوند کولو د بشري ضرورتونو د پوره کولو او مختلفو سهولتونو د برابرولو له پاره ټول طبیعت را منځ ته کړی دی. انسانانو ته ئې د فکر کولو او څېړني قوت او طاقت ورکړی دی. د بشریت د پیل څخه انسانانو د خپل ژوندانه د پېشرفت او پرمختگ په موخه د طبیعت مختلف رازونه څېړلي دي. دا چې د کاربوهايديريتونو ساختانونه کوم ډولونه لري؟، په صنعت کې ئې مشهور مصنوعي مرکبونه کوم دي؟ او څه ارزښت لري؟ د دې موضوع اړوند ضروري ده چې په پښتو ژبه کره معلومات راټول سي، د کاربوهايديريتونو د ساختانونو ډولونه وپېژندل سي او مهم مصنوعي کاربوهايديريتونه وپېژندل سي. کاربوهايديريتونه چې د قندونو او سکرایدونو په نومونو هم مشهور دي د ډېرې مودې څخه انسانان ورسره اشنا دي. په مختلفو غذايي موادو کې استفاده کېږي. قندونه يا کاربوهايديريتونه خوږ خوند لري، همدارنگه ویلای سو؛ هغه عضوي مرکبونه چې په خپل ترکیب کې د کاربن (C)، هایډروجن (H) او اکسیجن (O) عناصر ولري او د $C_n(H_2O)_m$ فورمول پر اساس جوړ وي، د قندونو يا کاربوهايديريتونو په نوم یادېږي. که څه هم ډېری قندونه د پورته عمومي فورمول په شان په خپل ترکیب کې د هایډروجن او اکسیجن اتومونو تر منځ (۱:۲) نسبت لري؛ لکه د سکروز مالیکولي فورمول $(C_{12}H_{22}O_{11})$ دی، چې $(C_{12}(H_2O)_{11})$ ئې هم لیکلای سو. همدارنگه د گلکتوز مالیکولي فورمول $(C_6H_{12}O_6)$ دی، چې $(C_6(H_2O)_6)$ ئې هم لیکلای سو، مگر داسې ډېر قندونه سته چې د هایډروجن او اکسیجن د اتومونو ترمنځ ئې (۱:۲) نسبت نه وي؛ لکه ډي اوکسي رايبوز (DNA) قند چې مالیکولي فورمول ئې $(C_5H_{10}O_4)$ دی. دا ډول ساختانونه د قندونو له عمومي فورمول څخه توپیر لري. هغه اشخاص چې د شکرې (Diabetes) ناروغي لري، نو د مصنوعي قندونو څخه استفاده کوي. مصنوعي قندونه چې خوږ خوند لري مگر د کاربوهايديريتونو په شان لوی مالیکولونه نه جوړوي. تر اوسه په زیاته کچه مصنوعي قندونه پېژندل سوي دي، چې په صنعت کې ئې تولیدي فابریکې وجود لري او روزمره په زیاته پیمانه تولیدېږي.

کړنلاره

زما څېړنه کتابتوني ده، چې د کاربوهايديريتونو د ساختماني جوړښتونو او مصنوعي قندونو په هکله تر سره سوې ده. په دې څېړنه کې له معتبرو کتابونو او مقالو څخه گټه اخیستل سوې ده، تر څو د موضوع په هکله خصوصاً په پښتو ژبه کې موجوده خلا ډکه سي. په دې مقاله کې له کتابو، مجلو، انټرنیټي سایټو او نورو څخه گټه اخیستل سوې ده.

کاربوهايديريتونه

قندونو ته کاربوهايديريتونه ويل کېږي. د کاربو کلمه د کاربن او هایډريتونه د اوبو نمایندگي کوي. په دې خاطر که قندونو ته تودوخه ورکول سي، اوبه او کاربن لاسته راځي. همدارنگه ویلای سو کاربوهايديريتونه د پولي هایډروکسي الډیهايډونو، پولي هایډروکسي کیتونونو او د دوی د هایډرولیز سوو مرکبونو څخه عبارت دي. روزمره نباتات کاربن ډای اکساید او اوبو ته د لمر د وړانگو په شتون کې تعامل ورکوي او په یو قیمته قندونو ئې تبدیلوي، چې دې عملیې ته فوتو سینتیز (ضیایي ترکیب) ويل کېږي.

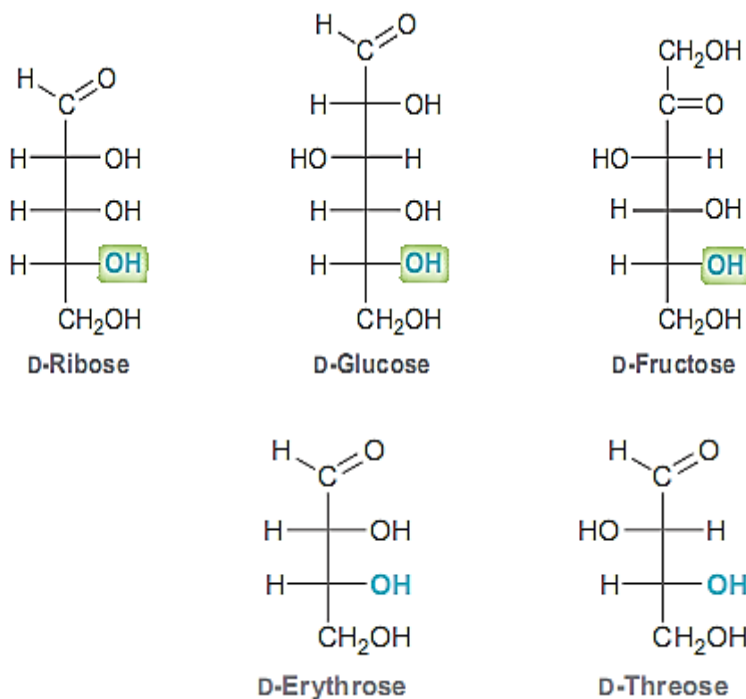

په دې عملیه کې د نبات د پانو په واسطه د لمر انرژي جذبېږي، نبات دغه جذب سوې انرژي د کاربن ډای اکساید څخه د لوی عضوي مرکبونو لکه گلوکوز په جوړولو مصرفوي. د کاربن ډای اکساید د (C = O) کاربن او اکسېجن دوه گونې اړیکه د عضوي لوی مرکب په (C-H) او (C-O) اړیکو باندې بدلوي.

د کاربوهایدریتو ساختمانونه (Structures of Carbohydrates): کاربوهایدریتونه درې مشهور جوړښتونه لري، کوم چې تر اوسه پېژندل سوي او کارول کېږي.

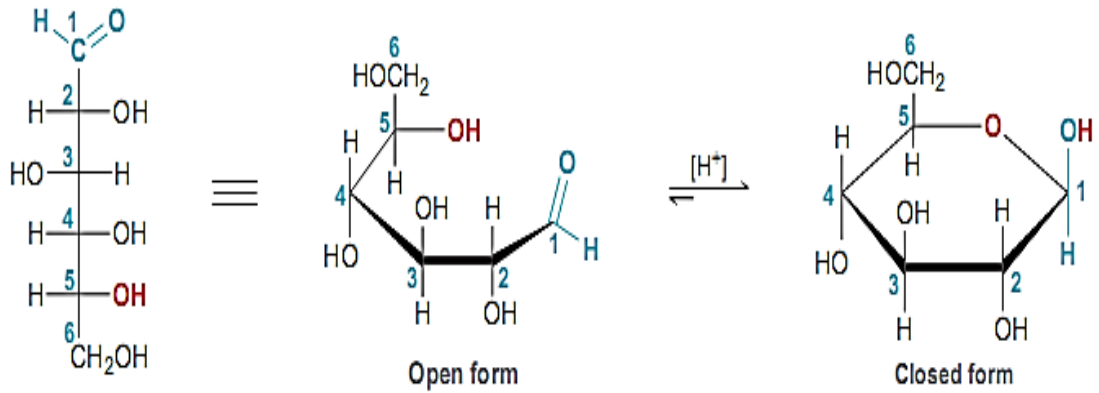
۱- ځنځیري ساختمانونه (Line Structures):

په (۱۸۹۱م. کال کې د کاربوهایدریتو له پاره ځنځیري ساختمانونه د جرمن کیمیا پوه ایمل فیشر (Emil Fischer) له خوا طرحه سوي دي.

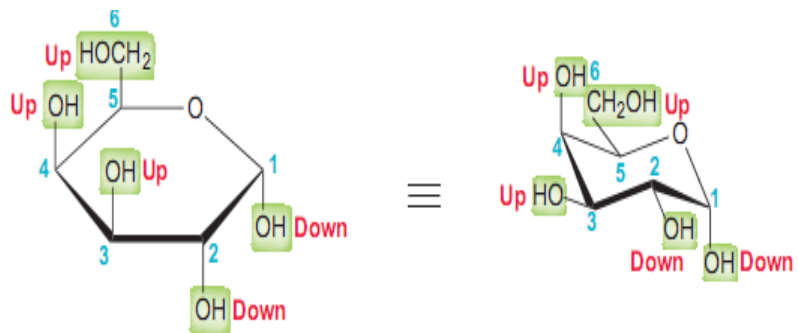
کاربوهایدریتونه په ځنځیري ساختمانو کې خلاص جوړښتونه لري، په دې جوړښتو کې به د الډیهاید گروپ او یا د کیتون گروپ وجود لري. پاتې دي نه وي! هغه کاربوهایدریتونه چې په خپل ترکیب کې د الډیهاید گروپ لري، د الډوزونو په نوم سره یادېږي. همدارنگه هغه کاربوهایدریتونه چې په خپل ترکیب کې د کیتون گروپ لري، د کیتوزونو په نوم سره یادېږي.

۲- کړییز ساختمانونه (Ring Structures): کاربوهایدریتونه په اوبلن محیط کې له ځان څخه داسې خاصیتونه نښي، چې یوازې ځنځیري ساختمانونه ئې جواب نه سي ویلای. د نولسمې پېړۍ په شروع کې هارډ کیمیا پوه د کاربوهایدریتونو له پاره کړییز ساختمانونه طرحه کړه. په اوبلن محیط کې کاربوهایدریتونه د فوران او یا پیران کړییز ساختمانونه جوړوي، چې دې عملیې ته (Cyclization) ویل کیږي، لکه:

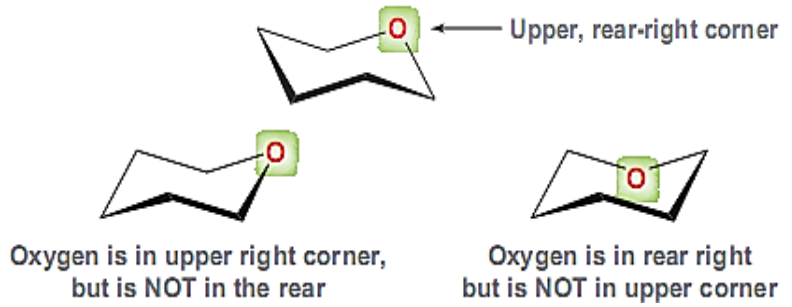

کړییز جوړښتونه په خپل ترکیب کې د هیمي اسیتال ګروپ لري. هارډ هم کله چې د خپلو تجربیو په جریان کې د هایډروکاربونو هغه تعاملونه وپېژندل، کوم چې پرته د هیمي اسیتال ګروپ څخه ممکن نه دي نو د کاربوهایدریتو له پاره ئې کړییز ساختمانونه پیشنهاد کړل. د سایکلایزیشن په عملیه کې ځنځیري جوړښت په کړییز او کړییز جوړښتونه په ځنځیري جوړښتونو د کیمیاوي تعاملونو په جریان کې تبدیلېږي.

۳- چوکۍ ډوله ساختمانونه (Chair Structures): د کاربوهایدریتونو په ډایمرونو او پولیمرونو کې د اړیکو جوړښت د هارډ د ساختمان په پرتله په (Chair structures) چوکۍ ته ورته ساختمانونو کې ښه صدق کوي، نو ځکه د کاربوهایدریتونو له پاره چوکۍ ته ورته ساختمانونه ډېر استعمالېږي، لکه:

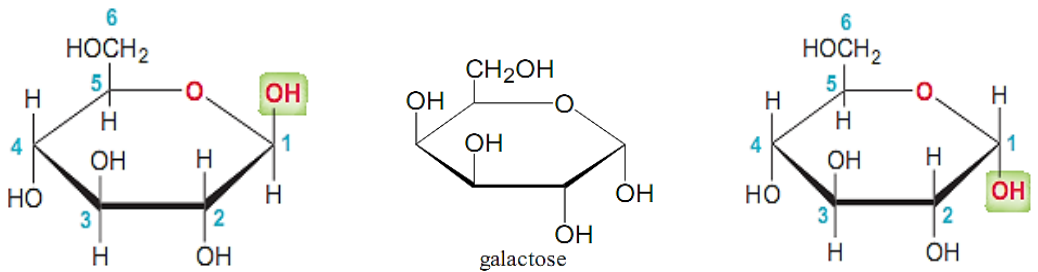
چوکۍ ته ورته ساختمانونه لاندې ډولونه لري، چې یوله بل سره ئې ثبات (Stability) توپیر لري.

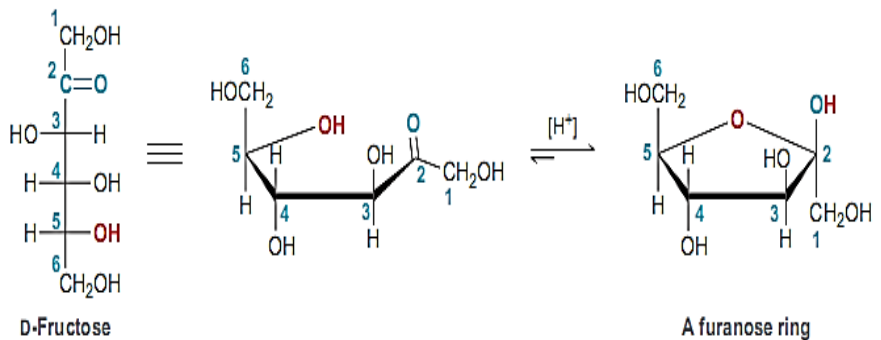
په پورته ساختانو کې (upper, rear, right corner) ساختان تر نورو ساختانو ډېر ثبات لري.

د کاربوهايډریتونو د پیرانوز او پورانوز جوړښتونه (Furanose & Fyranose Structures):

هغه کاربوهايډریتونه چې کریز ساختانونه ئې د پیران ساختان ته ورته وي؛ یعنی شپږ ضلعي وي، د پیرانوز په نوم سره یادېږي، لکه: گلوکوز، گالکتوز او نور...

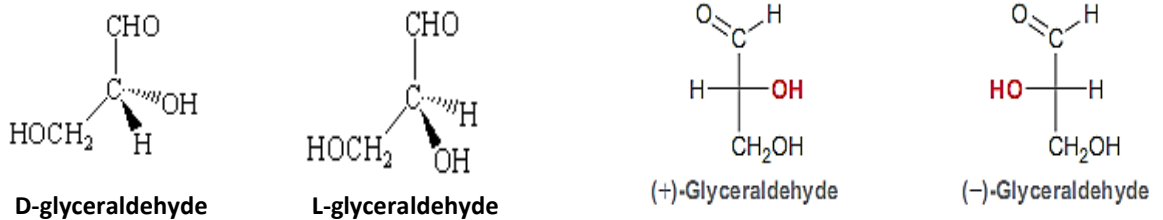
پیران هتروسایکلېک عضوي مرکب دی کوم چې شپږ ضلعي جوړښت لري. نو هغه هايډروکاربونونه کوم چې شپږ ضلعي جوړښتونه جوړوي، د پیرانوز په نوم سره یادېږي. همدارنگه هغه کاربوهايډریتونه چې کریز ساختان ئې د فوران ساختان ته ورته وي؛ یعنی پنځه ضلعي وي، د فورانوز په نوم سره یادېږي، لکه: فرکتوز او نور...

په کاربو هایدريتونو کې فضايي جوړښتونه (The Stereochemistry of Hydrocarbons)

۱. اينانتمیرونه (Enantiomers):

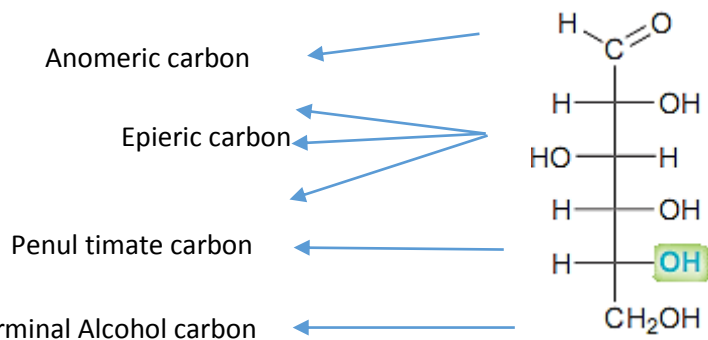
هغه کاربوهایدریتو ته ویل کېږي چې ساختانونه یې یو د بل تصویر وي. دا څرگندونې د لومړي ځل له پاره په (۱۸۹۱ م.) کال د جرمني کیمیا پوه ایمل فیشر (Emil Fischer) له خوا سوي او همدارنگه د مونو سکرایدونو له پاره ځنځیري ساختانونه د فیشر د طرحي (Fischer projections) په نوم سره یادېږي. لکه په گلیسر الدیهاید کې.

د (D) توری د (Dextrorotatory) راسته طرف ته څرخېدل) او د (L) توری د (Levorotatory) چپه طرف ته څرخېدل) د کلمو څخه اخیستل سوي دي.

د (-)-glyceraldehyde ته (L-glyceraldehyde) او د (+)-glyceraldehyde ته (D-glyceraldehyde) هم ویل کېږي. همدارنگه ویلای سو هغه ساختانونه چې د کاربونیل ګروپ څخه یې د تر ټولو لیري (Chiral) کاربن د هایدروکسیل د ګروپ فاصله د کاربونیل د اکسېجن څخه زیاته وي (D) او که کمه وي (L) جوړښت درلودونکي بلل کېږي.

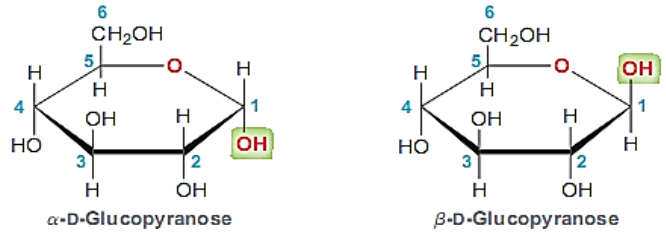
د گلوکوز په مالیکول کې د کاربن د اتومو ډولونه په لاندې ډول دي:

د (D) او (L) ساختانونه د فینل تامیت (د کاربونیل ګروپ څخه تر ټولو لیري Chiral کاربن) د کاربن په هایدروکسیل ګروپ پوري تړاو لري. که د (OH) ګروپ راسته طرف ته وي د (D) او که چپه طرف ته وي د (L) ساختان بلل کېږي.

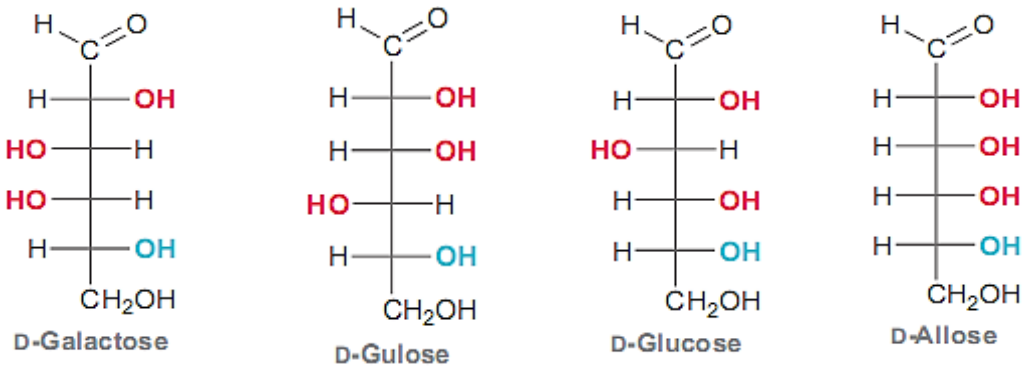
۲. α او β ساختانونه (Enanomers):

په کریزو ساختانو کې د اینامیریک کاربن د هایدروکسیل ګروپ لوړ او کښته ساختانونه جوړوي، چې لوړ یې د (β) او کښته یې د (α) جوړښت بلل کېږي، لکه:

۳- ایفیمرونه (Epimeres):

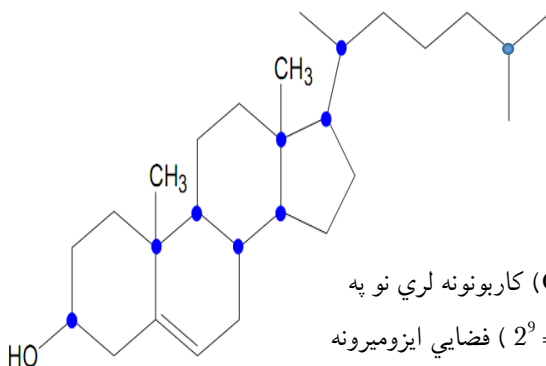
هغه کاربوهایدریتونه چې د (Epimeric carbon) اتومو ساختمان ئې توپیر ولري د ایفیمرونو په نوم سره یادېږي، لکه:

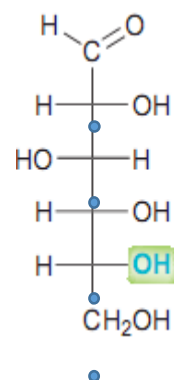
په کاربوهایدریتونو کې (Chiral) کاربونونه:

په کاربوهایدریتو کې هغه دریمي او څلورمي کاربونونه چې درې بعدی (فضایی) جوړښتونه ولري د (Chiral) کاربونو په نامه سره یادېږي.

د کاربوهایدریتو د ایزومیرو شمېر هم د (Chiral) کاربونو سره مستقیم تړاو لري او د (2^n) د فورمول پر اساس ئې ایزومیرونه محاسبه کېږي. په دې فورمول کې (n) د (Chiral) کاربونو د شمېر سمبول دی، لکه په لاندې مرکبونو کې:

کلېسترونه (Chiral) کاربونونه لري نو په کلېسترونه کې $(2^9 = 512)$ فضایی ایزومیرونه احتمال لري.

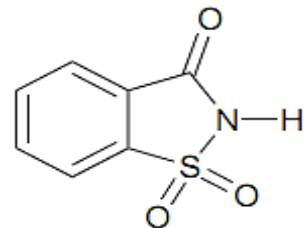
گلوکوز څلور (Chiral) کاربونونه لري نو په گلوکوز کې
فضایي ایزومرونه احتمال لري. a. ($2^4=16$)

مصنوعي قندونه (Artificial sweeteners):

سکروز په زیات استعمالولو د انسان په وجود کې مختلف صحي مشکلات رامنځته کوي، لکه شکره (Diabetes) او د غاښو ورستیدني ناروغي (Tooth Decay) او داسې نور...
پورته یاد صحي مشکلات او د خلکو ډېره غوښتنه وه چې د مصنوعي قندونو د انکشاف سبب سول او د مصنوعي قندونو ډېر ډولونه وپېژندل سول، دلته ئې له څو مشهورو مرکبونو څخه یادونه کوو.

سکارین (Saccharin):

سکارین په (۱۸۷۹م.) کال کې په تصادفي ډول کشف سوی. سکارین د لومړیو پېژندل سوو مصنوعي قندونو څخه شمېرل کېږي او لومړنی مصنوعي قند دی چې د شکرې د ناروغانو د سکروز د بدیل په توگه ئې استفاده کړی دی.
تر (۱۹۷۰م.) کال پورې ځینو څېړنو سکارین سرطاني باله خو د پوره او پراخه څېړنو څخه معلومه سوه چې سکارین د استعمال له پاره مناسب دی او هیڅ سرطاني نه دی. دا چې د سکارین په استعمالولو سره د انسان د خولې خوند بدېدی نو ځکه ډېر نور مصنوعي قندونه بازار ته عرضه سوه.

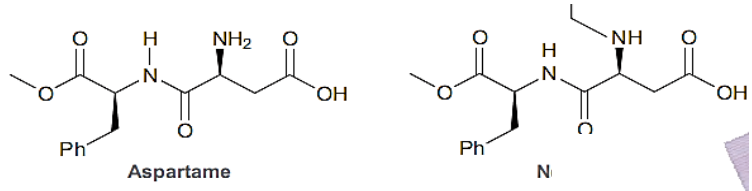
Saccharin

اسپارټیم (Aspartame):

د مصنوعي قندونو له جملې څخه یو هم اسپارټیم دی. د اسپارټیم تجارتي نوم نیوتراسویټ (NutraSweet) دی. د لومړي ځل له پاره په (۱۹۸۱م.) کال کې د (FDA) له خوا بازار ته عرضه سو. د اسپارټیم خوږوالی تقریباً (۲۰۰) ځلي د سکروز په پرتله زیات دی. د اسپارټیم په استعمالولو ډېرو خلکو د پینایل کیتونوریا (Phenylketonuria) په نامه ناروغۍ څخه شکایت کاوه. همدارنگه د اسپارټیم په استعمال سره د انسان په وجود کې د میتابولیزم پروسه په مکمل ډول سرته نه رسېدله نو همدارنگه په وجود کې د اسپارټیم د ډېر استعمال مخه ئې ونيول.

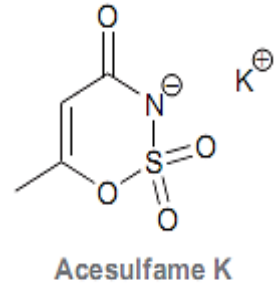
د یادوني وړ ده چې د پینایل کیتونوریا (Phenylketonuria) په (PKU) سره مشهوره ناروغي ده. د (PKU) ناروغانو په وجود کې د هغه خاصو انزایمونو ترشحات ډېرېږي چې د پینایل الانین (Phenylalanine) د تجزیې له پاره د نارمل انسان په وجود کې تولیدېږي او په پایله کې د پینایل الانین چې یو امینو اسید دی، اندازه ئې د مریض په وجود کې ډېرېږي. د پینایل الانین ډېرېدل

مختلفې صحي ستونزې را منځ ته کوي؛ لکه په میندو کې د ماشوم بې وخته زېږېدنه (Pregnancy loss)، په وجود کې د حیاتي فعالیتونو ورو والی (Delayed Development) او د عضلاتو شخ والی (Seizures).
 په (۲۰۰۱م.) کال کې د (FDA) له خوا د اسپارټیم بل مرکب د نیوټیم (Neotame) په نوم بازار ته عرضه سو، چې تقریباً له سکروز څخه (۱۰۰۰۰) ځلې زیات خوږوالی ئې درلود، مگر یاد مرکب هم د ورته صحي مشکل یعنې پینایل کیتونوریا (Phenylketonuria) ناروغۍ منځ ته راوړنکی وو.

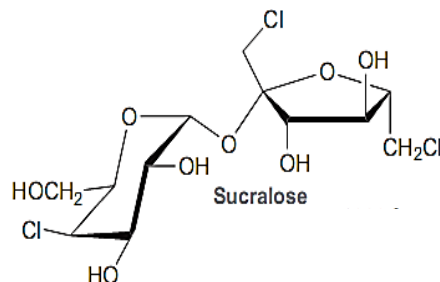
اسوسلفیم پوتاشیم (Acesulfame potassium):

اسوسلفیم پوتاشیم ته (Acesulfame K) هم ورته ویل کیږي. نوموړی مرکب د (FDA) (Food development Association) له خوا په (۱۹۹۸م.) کال بازار ته عرضه سو. په اولو وختو کې د مشروباتو په جوړولو کې ورڅخه زیات کار اخیستل کېدی مگر اوس د اسوسلفیم پوتاشیم او اسفارتیم له مخلوطونو څخه په مشروباتو کې استفاده کیږي.

سکارلوز (Saccharose):

سکارلوز تقریباً یوازنی مصنوعي خوږه ده چې ساختمان ئې کاربوهایدریتونو ته ورته دی. د سکروز په پرتله (۶۰۰) ځله زیات خوږوالی لري. د ځینو کیمیاوي تعاملونو په مرسته له سکروز څخه لاسته راځي. د سکروز سره ئې توپیر دا دی چې د سکروز ځیني د هایډروکسیل گروپونه په کلورین تعویض سوي دي. د نورو مصنوعي قندونو پر خلاف د تودوخي په واسطه نه تجزیه کیږي، نو ځکه په پخو غذاوو کې زیات استعمالیږي.

پایله

کاربوهایدریتونه د کاربن، هایدرجن او اکسیجن څخه تشکیل سوي مرکبونه دي. تر ټولو ساده کاربوهایدریتونه د مونو سکرایدونو په نوم سره یادېږي. مونو سکرایدونه د ژوندیو موجوداتو د وجود له پاره د انرژۍ د سرچینې په توګه پېژندل کېږي. د فوټو سنتیز د عملیې پر اساس په نباتاتو کې په طبعي ډول تولیدېږي. په کاربوهایدریتونو کې مونو سکرایدونه ځنځیري او کرېز جوړښتونه لري. ځنځیري جوړښتونه ئې د الډیهایډي ګروپ په درلودلو سره الډوزونه او د کیتوني ګروپ په درلودلو سره کیتوزونه تشکیلوي، چې هر یو ئې بېل بېل خواص لري. کیتوزونه د ټاتو میرایزیشن د عملیې په واسطه چې یوه خود سرانه عملیه ده، په الډوزونو بدلېږي. د مونو سکرایدونو ځنځیري جوړښتونه مختلف ایزومېرونه تشکیلوي، چې مشهور ئې د انانتیمرونو (L-D جوړښتونو) او ایفیمرونو څخه عبارت دي.

همدارنګه د مونو سکرایدونو کرېز جوړښتونه په خپل ترکیب کې د هیمي اسیتل ګروپ په درلودلو سره بېل کیمیاوي خواص خپلوي. د مونو سکرایدونو سایکلېک جوړښتونه د سایکلایزیشن د عملیې په ترڅ کې په ځنځیري جوړښتونو بدلېږي. د مونو سکرایدونو سایکلېک او ځنځیري جوړښتونه رجعي دي او یو خاص تعادل قایموي. هر کله چې په یوه لوبڼي کې د مونو سکرایدونو ځنځیري ساختمانونه د یوې کیمیاوي عملیې په جریان کې کمېږي، نو فوراً سایکلېک جوړښتونه خپلي کړۍ خلاصوي او په ځنځیري ساختمان باندې بدلېږي. د دې له پاره چې سایکلېک جوړښتونه په اسانۍ سره ولیکل سي، نو د چوکۍ په شکل ساختمانونه ئې کارول کېږي. چوکۍ ته ورته ساختمانونه درې ډوله رامنځ ته کېږي چې په درو سرو کې ئې (upper, rear, right corner) ساختمان ډېر باثباته جوړښت بلل کېږي. د مونو سکرایدونو ایزومېرونه په ساختمان کې د کارل (Chiral) د کاربن په اتومو پورې اړه لري. کیمیا پوهانو په لابراتوارو کې مختلف مصنوعي قندونه جوړ کړي، لکه: اسفارتیم، پوتاشیم اسوسلفیم او داسي نور چې په صنعت کې زیات ارزښت لري.

اخذ لیکنه

پوهاند دوکتور احمدزی، خان محمد (۱۳۹۰ل.). طبي بیوشیمی، چاپ: کابل طبي پوهنتون.

ویب پاڼه: www.Kmu.edu.af

پوهندوی، دیپلوم انجینر مشکانی، رکن الدین (۱۳۹۰ل.). عضوي کیمیا، چاپ وزارت تحصیلات عالی.

Swanson, K. S., Grieshop, C. M., Flickinger, E. A., Merchen, N. R., & Fahey, G. C. (2002). Effects of Supplemental Fructooligosaccharides and Mannanligosaccharides on Colonic Microbial Populations, Immune Function and Fecal Odor Components in the Canine. *The Journal of Nutrition*,

Klein, D. (2013). *Organic chemistry*. 2nd ed. Wiley.

Goldenberg JZ, Day A, Brinkworth GD, Sato J, Yamada S, Jönsson T, Beardsley J, Johnson JA, Thabane L, Johnston BC. (2021). Efficacy and safety of low and very low carbohydrate diets for type 2 diabetes remission: systematic review and meta-analysis of published and unpublished randomized trial data. *BMJ*. 2021 Jan.

Jeff S. Volek, Maria Luz Fernandez, Richard D. Feinman, Stephen D. Phinney, Dietary carbohydrate restriction induces a unique metabolic state positively affecting atherogenic dyslipidemia, fatty acid partitioning, and metabolic syndrome, *Progress in Lipid Research*, Volume 47, Issue 5, Pages 307-318, ISSN 0163-7827, <https://doi.org/10.1016/j.plipres.2008.02.003>.

Navarro, D.M.D.L., Abelilla, J.J. & Stein, H.H. (2019). Structures and characteristics of carbohydrates in diets fed to pigs: a review. *J Animal Sci Biotechnol* 10, 39 (2019). <https://doi.org/10.1186/s40104-019-0345-6>

Aimutis WR, Polzin K. (2011). The gastrointestinal tract and its microflora. In: Paeschke TM, Aimutis WR, editors. *Nondigestible carbohydrates and digestive health*. Ames: Blackwell Publishing Ltd.; 2011. <https://doi.org/10.1002/9780470958186.ch2>.

Sinnott M. (2013). *Carbohydrate chemistry and biochemistry: structure and mechanism*. 2nd ed. Cambridge: The Royal Society of Chemistry; 2013.

Bruice, Paula Yurkanis. (2015). *Organic chemistry* / Paula Yurkanis Bruice, University of California, Santa Barbara. Eighth edition. | Upper Saddle River, NJ: Pearson Education, Inc.

Jonathan Clayden, Nick Greeves, and Stuart Warren. (2012). Oxford University press.

John McMurry. (2015). *Organic chemistry*. Ninth edition. Cornell University.

Francis A. Carey, and Robert M. (2017). *Organic chemistry*, Giuliano, (10th ed.)-Villanova University.

Construction Structures of Monosaccharides in Carbohydrates

Mohammad Hashmi

Lecturer

Abstract

Carbohydrates have been studied since the beginning of the eighteenth century and its different structures have been known until the end of eighteenth century. Each structure of carbohydrate shows the specific chemical properties of the compound. Carbohydrate structures are the first stage for better identification of these compounds. By recognizing these structure, different types of carbohydrates can be differentiated from each other. The structures of carbohydrate and important artificial compounds are also of great importance in medicine and medicine. Monosaccharides structures in carbohydrates have been recognized by different people at different times. But, unfortunately, there is no accurate and accurate information about this in Pashto. For this reason, I wanted to investigate and add this information in Pashto. Simple compounds of carbohydrates, i.e. monosaccharides, have chains and scarlet structures. Chain structures are recognized by Emil Fisher and the structure of the chains by Harvard. Carbohydrate and chain structures always create balance, meaning that there is no change between the high and small amount of carbohydrates compared to their structures, and even if there is a difference for a long time, the ratio is equal. Carbohydrates are present in nature and can be easily obtained from natural sources. But a number of carbohydrates are obtained in the laboratory in a regular way. Such as Spartans, Scarlose, Ossalafim, Potassium and others that have led to the development of the world 's economy and industry.

Keywords: Carbohydrate, Foranozoone, Piranuzone, Synthetic Sugar